

**МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДЛЯ 1-ГО КЛАСУ
ТА
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ**

**ТИЖДЕНЬ 16
ТЕМА ТИЖНЯ:
«ЗИМОВІ СВЯТА»**

2017

Навчально-методичні матеріали до Модельної навчальної програми для першого класу / Укладачі: О. Гайдамака, К.Пінсон, О.Просіна, І.Самойлюкевич, І.Старагіна. – 2017 р.

Рецензенти:

Назаренко Г. А., доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник проректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»,

Чепурна Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент, ректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

Іванова О. С., учитель початкових класів середньої загальноосвітньої школи № 91 м. Львова, голова методичного об'єднання вчителів початкових класів.

В основу цих «Навчально-методичних матеріалів» покладено Модельну навчальну програму для першого класу, розроблену учасниками проекту «Нова українська школа» під керівництвом Р. Шияна та схвалену ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» для використання в загальноосвітніх навчальних закладах, які працюють у межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти».

У «Навчально-методичних матеріалах» використано ідеї регіональних тренерських груп і вчительських спільнот, що здійснюють пілотування Модельної навчальної програми для 1-го класу.

Видання здійснено у межах реалізації проекту «*Нова українська школа – точки зростання*».

Просимо надсилати Ваші коментарі та пропозиції до цих матеріалів на електронну адресу new.ukr.school@gmail.com.

ЗМІСТ

Орієнтовні дослідницькі/проблемні запитання:	4
Завдання шістнадцятого тижня:	4
Очікувані результати шістнадцятого тижня:	4
Чому свято є важливим?	9
Узагальнена таблиця	9
Ранкова зустріч «Будні та свята»	11
Створення індивідуального малюнка «Що викликає радість?»	12
Бесіда про святковий настрій	12
Слухання віршів про зимові забави	12
Створення пантоміми «Зимові розваги»	13
Перегляд фрагменту мультфільму «Вінні-Пух та всі-всі-всі» про святкування Різдва	13
Створення аплікації «Карнавальний костюм».....	15
Гра з римою	16
Підсумкова бесіда «Чому свято є важливим?».....	17
Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?	19
Узагальнена таблиця	19
Ранкова зустріч «Де в Україні або в яких країнах світу ви побували під час зимових свят?»	21
Гра «Подорож по країнах світу»	22
Слухання оповідання «День Народження Ісуса». Перегляд ілюстрацій або світлин.....	27
Майстерня: ліплення фігурок тварин для створення макету вертепу (шопки).....	27
Слухання та спів пісні-колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю».....	28
Школа економіки: як вибрати вдалий подарунок	30
Слухання короткого оповідання «Колядування». Перегляд ілюстрацій. Інсценізація колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю».....	30
Майстерня: виготовляємо різдвяну зірку «Над вертепом зірда ясна світлом засіяла»....	31
Слухання короткого оповідання «Вертеп».	31
Лялькова вистава	31
Підсумкова бесіда «Як святкують зимові свята в різних країнах?».....	32
Як підготуватися до свята?.....	34
Узагальнена таблиця	34
Як створити святковий настрій?	36
Гра-змагання «Підготовка до приходу гостей»	36
Гра «Святкове меню»	38
Виготовлення святкових прикрас «Прикрашаємо оселю»	39
Гра-змагання «Гірлянда»	40
Обмін досвідом: ігри для свята	41
Підсумкова бесіда «Як ви готуетесь до святкування вдома?»	41
Чому під час свята нам краще бути разом? Хто забезпечує свято для інших?	42
Узагальнена таблиця	42
Ранкова зустріч «З ким і де я святкую зимові свята»	44
Гра-драматизація «Допомога другу»	44
Сюжетно-рольова гра «Забезпечуємо свято»	44
Створення загадок-малюнків «Впізнай професію».....	45
Проектування святкового концерту.....	46
Підсумкова бесіда «Чому під час свята нам краще бути разом? Хто забезпечує свято для інших?».....	46
Додатки. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ.....	48

Тиждень 16

ТЕМА ТИЖНЯ «ЗИМОВІ СВЯТА»

4

Орієнтовні дослідницькі / проблемні запитання:

- Чому свято є важливим?
- Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?
- Як підготуватися до свята?
- Чому під час свята нам краще бути разом? Хто забезпечує свято для інших?

Завдання шістнадцятого тижня:

1. Учити учнів спостерігати за соціальними змінами в житті людей перед святами та під час свят.
2. Розширити знайомство учнів з мистецькими творами про зимові свята, що виконуються на свята.
3. Формувати вміння розв'язувати життєві задачі з використанням математичних методів.
4. Учити учнів планувати спільну діяльність, співпрацювати під час підготовки та проведення свят, надавати допомогу тим, хто потребує емоційної підтримки.
5. Розвивати емоційний інтелект та толерантність до представників інших культур.
6. Закладати основи екологічного підходу до створення чистого навколишнього середовища.
7. Учити учнів висловлюватися про свої емоції та емоції інших, про святковий настрій та засоби його створення.

Очікувані результати шістнадцятого тижня:

На кінець тижня учні *знатимуть*:

- назви найпоширеніших зимових свят в Україні;
- 1 - 2 колядки, щедрівки;
- назви 3 – 5 країн світу;
- назви 3 – 5 професій;
- правила безпечної поведінки під час багатолюдного святкування в приміщенні та на вулиці.

та вмітимуть:

- розпізнавати символи найпоширеніших зимових свят (страви, художні образи, музичні твори) ;
- розказувати про найпоширеніші зимові свята в Україні (День святого Миколая; Різдво, Новий рік);
- співати колядки та щедрівки;
- оздоблювати приміщення до свята;
- виготовляти святкові подарунки за власним наміром;
- дотримуватися правил безпечної поведінки під час багатолюдного святкування в приміщенні та на вулиці.

№ з/п	Назва освітньої галузі	Очікувані результати учіння
1	Мовно-літературна	<p>ВЗАЄМОДІЄМО УСНО</p> <p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників (вітання, знайомство, запитання, прохання, прощання) й доречно реагує на усну інформацію в діалозі.</p> <p>Обговорює сюжетно-рольову гру, у якій брав участь (як відбувалася гра? чи отримали задоволення від гри? якщо ні, то що цьому перешкодило?).</p> <p>Сприймає монологічне висловлювання (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось).</p> <p>Ділиться своїми почуттями та емоціями від почутого й побаченого.</p> <p>Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання.</p> <p>Уживає форму кличного відмінка іменника для звертання на ім'я до іншої особи, ввічливі слова.</p> <p>Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо).</p> <p>ЧИТАЄМО</p> <p>Читає вголос короткі тексти з метою отримання інформації.</p> <p>Малює або добирає ілюстрації до художнього тексту (казка, вірш), створює аплікації, ліпить (напр., персонажів казок тощо).</p> <p>Читає слова із вивченими буквами.</p> <p>Пояснює роль ілюстрацій для глибшого розуміння змісту тексту.</p> <p>ВЗАЄМОДІЄМО ПИСЬМОВО</p> <p>Записує елементарні повідомлення за допомогою слів, у яких позначає звуки відомими буквами.</p> <p>Підписує друкованими літерами своє ім'я та прізвище, назву на власних малюнках, на роботі, виконаній спільно у групі.</p> <p>Називає в словах відомі букви.</p> <p>Записує під диктування слова з відомими літерами.</p> <p>Відтворює графічні знаки за зразком.</p> <p>ДОСЛІДЖУЄМО МЕДІА</p> <p>Висловлює свої думки і почуття з приводу простих медіатекстів (мультфільм).</p> <p>Називає зображених на світлинах (малюнках, у мультфільмі) учасників спілкування, їхні дії та ознаки дій; робить висновок про настрій, емоції учасників спілкування.</p> <p>ДОСЛІДЖУЄМО МОВЛЕННЯ</p> <p>Позначає приголосні звуки, парні по м'якості – твердості, буквами на письмі.</p> <p>Вправляється у правильній вимові й наголошуванні слів (тематика тижня).</p> <p>Записує імена, прізвища, назви міст, річок, країн, свят з великої літери.</p> <p>ДРАМАТИЗУЄМО</p> <p>Використовує голос (тембр, темп, інтонацію) і мову тіла (міміку, жести, рухи) для створення образу в процесі сюжетно-рольової гри.</p>
2	Математична	<p>ЛІЧБА</p> <p>Відтворює в різних видах діяльності ймовірні та фактичні</p>

	<p>результати лічби об'єктів, що їх оточують (малює, створює аплікацію, макет тощо).</p> <p>Лічить за правилами лічби об'єкти навколишнього світу.</p> <p>Передбачає ймовірний результат лічби об'єктів.</p> <p>Зіставляє ймовірний та фактичний результат лічби об'єктів.</p> <p>ЧИСЛА, ДІЇ З ЧИСЛАМИ</p> <p>Співвідносить кількість об'єктів навколишнього середовища з відповідним натуральним числом.</p> <p>Оперує числами в межах 10, розв'язуючи різні життєві проблеми.</p> <p>Перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) у предметну модель, схему, схематичний рисунок.</p> <p>Виявляє математичне завдання в тексті.</p> <p>Знаходить необхідні (суттєві) дані для виконання завдання.</p> <p>Виконує завдання, що випливає з тексту, використовуючи різні моделі.</p> <p>ВИМІРЮВАННЯ ВЕЛИЧИН</p> <p>ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ, ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ</p> <p>Розпізнає геометричні фігури.</p> <p>Відтворює досліджувані геометричні фігури (вирізає, наклеює, малює, склеює, зліплює тощо).</p> <p>Знаходить відомі площинні та об'ємні фігури серед предметів, на малюнках.</p> <p>Створює моделі відомих площинних та об'ємних фігур із підручного матеріалу.</p> <p>РОБОТА З ДАНИМИ</p>
3	<p>Природнича</p> <p>Я ПІЗНАЮ ПРИРОДУ</p> <p>Розрізняє музикальні звуки, звуки мовлення і шуми.</p> <p>Розпізнає дикорослі й культурні рослини.</p> <p>Я У ПРИРОДІ</p> <p>Установлює зв'язок між порогом року і погодою.</p> <p>Розуміє прогноз погоди на радіо і телебаченні, дослухається до цих прогнозів (наприклад, одягається відповідно до них).</p> <p>Пояснює, як бережливе ставлення до їжі, одягу, книжок, предметів побуту зберігає природу.</p> <p>Я У РУКОТВОРНОМУ СВІТІ</p> <p>Розпізнає природні та рукотворні (штучні) об'єкти.</p>
4	<p>Технологічна</p> <p>ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ І ТЕХНІКА</p> <p>Демонструє вміння різати нитки, папір, картон ножицями.</p> <p>Створює виріб за зразком з паперу самостійно або з допомогою дорослих.</p> <p>Виконує знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток).</p> <p>СВІТ ТЕХНОЛОГІЙ</p> <p>Організовує безпечне робоче місце з допомогою дорослих (використання клею, інструментів та пристосувань із гострими частинами).</p> <p>Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань.</p> <p>СВІТ РЕМЕСЕЛ</p>

	ПОБУТ	Володіє початковими навичками сервірування столу.
5	Соціальна і здоров'язбережна	БЕЗПЕКА
		Визначає осіб, які можуть надати допомогу в разі небезпеки. Демонструє, як попросити допомоги при потребі.
		ЗДОРОВ'Я
		Розрізняє продукти за походженням (напр., рослинного, тваринного тощо). Наводить приклади національних українських національних страв.
		ДОБРОБУТ
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри. Складає перелік речей, необхідних для конкретної життєвої ситуації. Пояснює важливість добрих вчинків для людини та довкілля. Виконує запропоновану роль в мікрогрупі (команді), погоджується із рішенням команди. Розрізняє різні професії та пояснює важливість навчання для їх опанування.
6	Громадянська та історична	Я – ЛЮДИНА
		Я – СЕРЕД ЛЮДЕЙ
		Розповідає про свої зацікавлення, пояснює, як йому/їй подобається проводити дозвілля. Описує, які книжки/фільми/ігри він/вона любить і чому. Пояснює, чому люди перебувають разом, взаємодіють. Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших. Моделює ситуації/грає рольові ігри, в яких підтримує та підбадьорює інших. Описує узвичаєні правила життя своєї сім'ї/класу, пояснює їхнє значення для себе.
		МОЯ КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА
		Встановлює, спираючись на власний досвід і думки старших, коли відбувалися відомі історичні події та жили визначні особи (раніше/пізніше/до/після/недавно).
		МОЯ ШКІЛЬНА ТА МІСЦЕВА ГРОМАДИ
	МИ – ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ. МИ – ЄВРОПЕЙЦІ	
		Розпізнає державні символи України.
7	Мистецька	СПРИЙМАННЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МИСТЕЦТВА
		Сприймає твори різних видів мистецтва про зимові свята, висловлює свої враження, вподобання. Пояснює, що подобається, а що не подобається у творі мистецтва.
		ХУДОЖНЬО-ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
		Малює графічними матеріалами (олівцями, фломастерами, крейдою, фарбами тощо). Придумує образи і створює їх різними засобами художньої виразності. Складає та розташовує на площині (у просторі) окремі елементи зображень (форм) у просту композицію. Вправляється над інтонацією мовлення, чіткістю дикції,

виразністю міміки і жестів, перетворюючись у різних персонажів.
Співає твори музичного фольклору у відповідному настрої, характері, темпі.
Дотримується правил співу.
Обирає тембр інструменту (трикутники, бубни, ксилофон) для супроводу співу.

КОМУНІКАЦІЯ ЧЕРЕЗ МИСТЕЦТВО

Презентує результати власної творчості перед однолітками.

8 Фізкультурна

БАЗОВА РУХОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Виконує базові рухи, характерні для різних видів спорту.

ІГРОВА ТА ЗМАГАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ

Грає в рухливі ігри та бере участь в естафетах.
Застосовує рухливі ігри під час прогулянок, екскурсій, відпочинку, задовольняючи потребу в руховій та ігровій діяльності.

Чому свято є важливим?

Узагальнена таблиця

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч «Будні та свята»	Уживає форму кличного відмінка іменника та ввічливі слова	2 МОВ 1-1.8-2
		Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1-1.3-2
		Висловлює свої думки і почуття з приводу простих медіатекстів (мультфільм)	2 МОВ 4-1.5-1
		Сприймає твори різних видів мистецтва про зимові свята, висловлює свої враження, вподобання	2 МИО 2-2.1-1
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 3-4.4-6
II.	Створення індивідуального малюнка «Що викликає радість?»	Уживає відповідну до ситуації спілкування (розповідь про те, що викликає радість) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1-1.7-2
		Підписує друкованими літерами своє ім'я та прізвище, назву на власному малюнку	2 МОВ 3-3.1-1
		Малює графічними матеріалами (олівцями, фломастерами, крейдою, фарбами тощо)	2 МИО1-1.1-13
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 2-7.2-4
III.	Бесіда про святковий настрій	Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1-1.3-2
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 2-7.2-4
IV.	Слухання віршів про зимові забави (див. «Джміль», № 6, 2016)	Сприймає монологічне висловлювання (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1-1.1-2
		Ділиться своїми почуттями та емоціями від почутого й побаченого	2 МОВ 1-1.8-1
V.	Створення пантоміми «Зимові розваги»	Ділиться своїми почуттями та емоціями від прослуханого та побаченого	2 МОВ 1-1.8 -1
		Імпровізує засобами пантоміми (міміка, жести), рухами	2 МИО 1-1.2-2

	<p>Виконує базові рухи, характерні для різних видів спорту</p> <p>Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри</p> <p>Виконує запропоновану роль в мікрогрупі (команді), погоджується із рішенням команди</p> <p>Установлює зв'язок між порою року і погодою</p> <p>Розуміє прогноз погоди на радіо і телебаченні, дослухається до цих прогнозів (наприклад, одягається відповідно до них)</p>	<p>2ФІО 1-1.1-9</p> <p>2 СЗО 3-4.4-6</p> <p>2 СЗО 3-4.4-7</p> <p>2 ПРО 2-3.1-8</p> <p>2 ПРО 2-3.1-9</p>
<p>VI. Перегляд фрагменту мультфільму «Вінні-Пух та всі-всі-всі»</p>	<p>Висловлює свої думки і почуття з приводу простих медіатекстів (мультфільм)</p> <p>Називає зображених на світлинах (малюнках, у мультфільмі) учасників спілкування, їхні дії та ознаки дій; робить висновок про настрій, емоції учасників спілкування</p>	<p>2 МОВ 4-1.5-1</p> <p>2 МОВ 1-1.7-2</p>
<p>VII. Створення аплікації «Карнавальний костюм»</p>	<p>Знаходить відомі площинні фігури серед предметів та на малюнках.</p> <p>Відтворює досліджувані геометричні фігури (вирізає, наклеює, моделює)</p> <p>Підписує друкованими літерами своє ім'я та прізвище, назву на власному малюнку</p> <p>Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри</p> <p>Виконує знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток)</p> <p>Організовує безпечне робоче місце з допомогою дорослих (використання клею, інструментів та пристосувань із гострими частинами)</p>	<p>2МАО 4.2-3</p> <p>2МАО 4.2-2</p> <p>2 МОВ 3.1-4</p> <p>2 СЗО 4.4-6</p> <p>2 ТЕО 1-1.5-1</p> <p>2 ТЕО 2-4.3-2</p>
<p>VIII. Гра з римою (див. «Джміль», № 12, 2017)</p>	<p>Ділиться своїми почуттями та емоціями від прослуханого та побаченого.</p> <p>Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри</p> <p>Досліджує особливості казки, вірша, оповідання, загадки, скоромовки тощо</p>	<p>2 МОВ 1-1.8 -1</p> <p>2 СЗО 3-4.4-6</p> <p>2 МОВ 2-2.3-9</p>
<p>IX. Підсумкова бесіда «Чому свято є важливим?»</p>	<p>Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематики тижня) лексику</p> <p>Записує елементарні повідомлення за допомогою слів, у яких позначає звуки відомими буквами</p>	<p>2 МОВ 1-1.7-2</p> <p>2 МОВ 3-3.1-1</p>

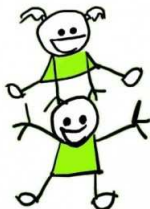

Чому свято є важливим?

I. Ранкова зустріч «Будні та свята»

1. Привітайтеся з учнями. Запропонуйте їм привітатися один з одним. Обговоріть свіжі приємні новини класу.
2. З'ясуйте з учнями, чи є сьогоднішній день святковим, чим відрізняється буденний день від святкового. Під час обговорення відмінностей буденного дня від святкового можна використати відео <https://goo.gl/s12NVL>
2. Покажіть учням листівки (плакати, малюнки тощо), пов'язані з зимовими святами та попросіть їх вгадати, що зображено на них.

11

Матеріали для дітей. Додаток 1

Запитання для обговорення:

- Як ви дізналися, що на світлинах зображено зимові свята?
- Які саме зимові свята зображено на малюнках? Які елементи малюнка допомогли з'ясувати, про яке саме свято йдеться? (святкові символи: св. Миколай, Дід мороз і ялинка, сцена народження Ісуса Христа)

3. Групове заняття. Попросіть учнів об'єднатися в групи і пригадати, які музичні твори, картини, фільми, казки народів світу про зимові свята вони знають. Перемагає та група, яка називає більшу кількість творів.

4. Запропонуйте дітям переглянути мультфільм до пісні «Святий Миколай» (музика і вірші Руслана Греха, у виконанні Левка Дурка та Оленки Грех – <https://goo.gl/Ud37od>) та поміркувати про почуте і побачене:

- Про що ця пісня?
- Чому хлопчик і дівчинка по різному чекають свята Миколая?
- Який настрій створила музика пісні?
- Як ви вважаєте, чим важливе це свято? Що ви знаєте про нього і чому діти України чекають його?

II. Створення індивідуального малюнка «Що викликає радість?»

Учитель пропонує подумати і пригадати ті ситуації спілкування, коли діти відчули радість.

Після наведених прикладів учитель з'ясовує з учнями, про що йдеться, коли люди говорять, що вони відчули радість. Спільно робимо висновок, що радість – це почуття задоволення, втіха, приємність.

Далі учитель пропонує на окремих аркушах створити малюнки про ті ситуації спілкування, де діти відчували радість. Малюнок можна підписати, давши йому назву, а також зазначити своє ім'я та прізвище.

12

III. Бесіда про святковий настрій

Запитання для обговорення:

- Як проявляє себе людина, коли в неї гарний настрій? А коли поганий? Що таке настрій? (*Охота, бажання робити що-небудь, займатися чимсь*).
- Яку позначку (смайлик) ви виберете для позначення гарного настрою? А яку – поганого? Виберіть з поданих позначок відповідну. Чому ви так вважаєте?

- Що впливає на наш настрій? Пригадайте випадки з власного життя, коли вам батьки або друзі покращували настрій.
- Про що йдеться, коли говорять про святковий настрій? (*Подарунки, святкова їжа, ігри, гостини тощо*).

IV. Слухання віршів про зимові забави (див. «Джміль», № 6, 2014)

Чом так швидко я скотився?

Я на гірку довго йду,
І санчата я веду.
Так зігрівся, що спітнів,
Рукавичку загубив.
І чому така слизька,
І чому така крута
Гірка та?
Ось піднявся. Сів. Поїхав.
Мчуся я неначе віхор!
Повільніше вже... Спинився.
Чом так швидко я скотися?

Ганна Остапенко

Гра у сніжки

Із доріжки до доріжки
Полетіли влучні сніжки,
І почався білий бій,
Закрутився у сувій.
Закрутився, покотився,
Під горою зупинився.
Зверху сніг і знизу сніг,
І ніхто узнати не міг,
Де чії стирчали ніжки.
Ой, весела гра у сніжки!

Платон Воронько

Учитель просить учнів поділитися враженнями від прослуханого:

- Чи сподобався вірш?

- Чим саме сподобався вірш?
- Які рядки запам'яталися?
- Яку риму помітили? (Учитель наводить декілька слів з вірша, а діти пригадують слова з римою: йду – веду; спинився – скотився тощо).

V. Створення пантоміми «Зимові розваги»

Запропонуйте дітям пограти в гру «Зимові розваги». Учитель викликає одного або декількох учнів як помічників і домовляється з ними про те, що він буде починати речення, а його закінчення помічники мають показати за допомогою пантоміми (вчитель тихенько домовляється з ними, про що йдеться). Учні класу вгадують і потім разом повторюють рухи.

- Василько любить кататися на... (*ковзанах*).
- Маринка любить кататися на... (*лижах*).
- А Андрійко катається на ... (*санчатах*).
- Діти пішли ліпити... (*снігову бабу*).
- Потім вони весело гралися у... (*сніжки*).

13

Після завершення учитель запитує:

- Кому сподобалася наша гра? А кому не сподобалася?
- Чому цю гру я назвала «Зимові розваги»? Чи можливі ці розваги влітку?
- А яка має бути погода взимку, щоб можна було так розважатися? Що може завадити цим розвагам взимку? (*Сильний мороз.*)
- А коли батьки збирають взимку дітей на вулицю, що їм важливо знати? (*Прогноз погоди.*)
- А чи слухали ви коли-небудь по телевізору прогноз погоди? Про що розказують у прогнозі погоди?

VI. Перегляд фрагменту мультфільму «Вінні-Пух та всі-всі-всі» про святкування Різдва

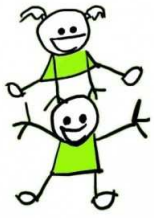
Режим доступу: <https://uafilm.tv/1431-preveselyy-novyiy-rik-z-vinni.html>

Учитель обирає фрагмент мультфільму для перегляду, щоб обговорити з учнями учасників спілкування, їхні дії та ознаки дій. Наприклад, фрагмент з 9 хв. 12 сек. до 9 хв. 52 сек. (розмова Вінні з Поросятком).

Перед початком перегляду учитель пропонує запитання:

- Чи бачили ви раніше мультфільм «Вінні-Пух та всі-всі-всі»? Хто бачив? А скільки разів ви дивилися цей мультфільм? Хто ще не бачив?
- Чим сподобався мультфільм тим, хто його вже дивився? Що найбільше запам'яталося? Чи порадили би ви його дивитися своїм друзям?
- Діти, ви зараз пограєте в гру «Спостерігач». Для цього ви переглянете короткий фрагмент мультфільму і спробуєте з'ясувати, хто спілкувався, які дії виконували учасники спілкування під час розмови, який у кожного з них був настрій.

На дошці учитель розташовує малюнки з персонажами з мультфільму та два протилежні за значенням смайлики.

Матеріали для дітей. Додаток 2

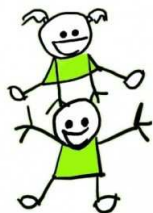
14

Після обговорення за наявністю часу та бажанням можна переходити до іншого фрагменту з цього мультфільму.

VII. Створення аплікації «Карнавальний костюм»

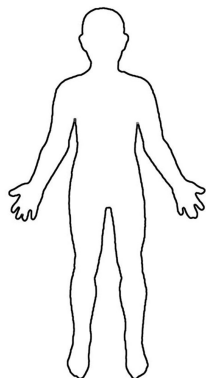
Робота в парах. Запропонуйте учням розглянути карнавальні костюми, назвати кольори та знайомі геометричні фігури.

Матеріали для дітей. Додаток 3

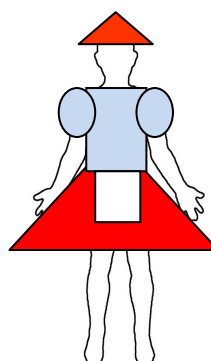
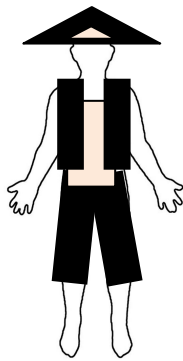
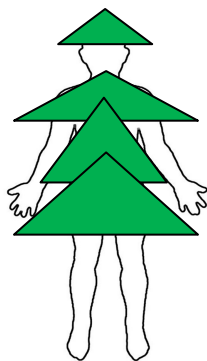
15

Роздайте учням аркуші з контурами людської фігури та запропонуйте придумати для цієї людини карнавальний костюм з наборів різнокольорових геометричних фігур. Кожна пара отримує набір фігур.

Учитель обговорює з дітьми, якої форми може бути, наприклад головний убір (трикутник, прямокутник), з яких геометричних фігур можна створити куртку, штани або спідницю) тощо.

Приклад – створення карнавального костюма «Сніговик» з кругів та трикутників. «Ялинка» з трикутників. «Червоний капелюшок» – з прямокутників, трикутників та кругів. «Пірат» – з прямокутників та трикутників.

Учні придумують назву костюму. Учитель, враховуючи вивчені букви і чи відповідає написання слова звучанню, або пропонує записати цю назву дітям самостійно, або допомагає з записом. Також діти підписують власні імена та прізвища.

VIII. Гра з римою (див. «Джміль», № 12, 2017)

Учитель звертає увагу учнів на те, що святковий настрій можна створити різними іграми, і для цього не обов'язково йти на прогулянку. Коли на вулиці хурделить, то можна пограти в ігри зі словами. Учитель роздає кожній парі учнів малюнки (див. «Джміль», № 12, 2017, с. 12) і просить учнів назвати, що саме намальовано на малюнках: сніговик, синичка, ялинка, чарівник, пружинка, рукавичка, кулька, сніжинка, бурулька, малинка.

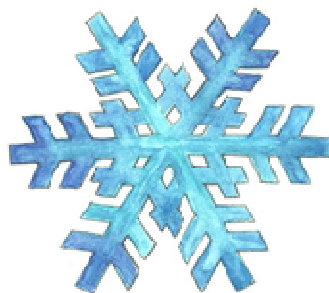
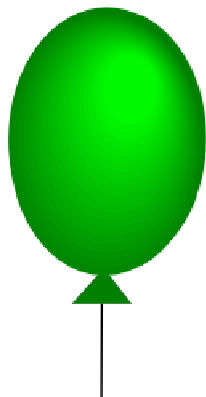
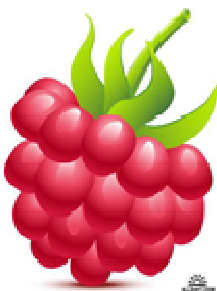
Потім дітям пропонують об'єднати малюнки в пари так, щоб там були зображені предмети, назви яких римуються. Діти самостійно виконують завдання, а далі з учителем перевіряють свої варіанти.

Правильні варіанти:

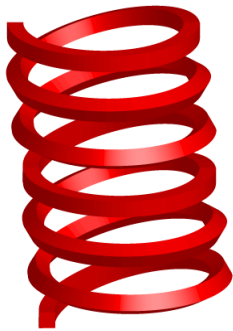
1. Сніговик – чарівник.
2. Синичка – рукавичка.
3. Сніжинка – пружинка.
4. Кулька – бурулька.
5. Ялинка – малинка.

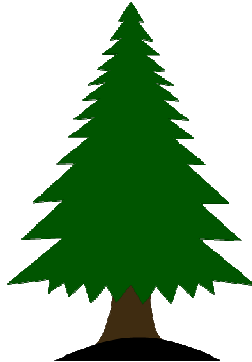
Матеріали для дітей. Додаток 4

www.abc-color.com

ІХ. Підсумкова бесіда «Чому свято є важливим?»

Питання для обговорення:

- Чому в житті людини важливо роботу перемежовувати відпочинком та розвагами?
- Чи можна уявити таку країну, в якій немає свят? Чому?
- Чи потрібні школярам свої шкільні свята? Хто може допомогти школярам в організації свята?

Словник тижня. З'ясуйте, чи добре ви знаєте слова, які ми використовували під час виконання наших завдань. Замініть тлумачення одним словом та запишіть. У разі, якщо трапиться в слові звук, який ще не знаєте, якою буквою позначати, позначте його знаком питання або рисою:

- 1) свято, пов'язане з переодяганням – це... (*карнавал*)
- 2) те, що дано, віддано комусь назавсім, безплатно – це ... (*подарунок*)
- 3) те, що розвеселяє, розважає людину – це ... (*розвага*)
- 4) охота, бажання робити що-небудь, займатися чимсь – це ... (*настрій*)

Учитель пропонує учням аркуш паперу А4, поділений на 4 сектори, кожний з секторів позначений цифрою 1, 2, 3, 4. Після того, як діти запишуть слова, їм можна запропонувати додати в кожний сектор такі малюнки, які допомагають зрозуміти значення цього слова.

Передбачається, що створення такого словника продовжуватиметься протягом тижня. На кінець тижня учні отримають 4 аркуші зі словами та малюнками, розріжуть кожний аркуш на 4 частини по лініях, які розділяють аркуш на сектори, а потім до утворених 16 карток додадуть обкладинку і скріплять усі сторінки як брошуру. На обкладинці можна буде написати «Словник тижня».

Також учитель просить обрати одну відповідь на запитання «Найцікавіша зимова розвага» з декількох запропонованих на дошці:

1. *Люблю ковзани.*
2. *Люблю карнавал.*
3. *Люблю круту гірку.*

Учитель просить учнів, які обрали першу відповідь, підняти руки. Хтось з учнів рахує кількість дітей. Потім так само підраховують кількість тих, хто обрав другу відповідь, а потім – третю. Далі учитель закриває запис на дошці і просить з пам'яті записати обрану відповідь.

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

Узагальнена таблиця

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч «Де в Україні або в яких країнах світу ви побували під час зимових свят?»	Уживає форму кличного відмінка іменника та ввічливі слова	2 МОВ 1-1.8-2
		Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1-1.3-2
		Записує імена, прізвища, назви міст, річок, країн з великої літери	2 МОВ 3-3.1-1
		Записує елементарні повідомлення за допомогою слів, у яких позначає звуки відомими буквами	2 МОВ 3-3.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 2-7.2-4
II.	Гра «Подорож по країнах світу»	Читає вголос короткі тексти з метою отримання інформації	2 МОВ 2-2.2 –2
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання	2 СЗО 4.4-6
		Розпізнає держані символи України	2 ГЮ 5-8.3-3
		Розпізнає природні та рукотворні (штучні) об'єкти	2 ПРО 3-3.3-1
III.	Слухання оповідання «День народження Ісуса» (див. «Джміль», № 12, 2017). Перегляд ілюстрацій або світлин	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось/)	2 МОВ 1-1.1-2
		Ділиться своїми почуттями та емоціями від прослуханого та побаченого	2 МОВ 1-1.8-1
		Встановлює, спираючись на власний досвід і думки старших, коли відбувалися відомі історичні події та жили визначні особи (раніше/пізніше/до/після/недавно)	2 ГЮ 3-1.1-2
IV.	Майстерня: ліплення фігурок тварин для макету вертепу (шопки)	Малює або добирає ілюстрації до художнього тексту (казка, вірш), створює аплікації, ліпить (напр., персонажів казок тощо)	2 МОВ 2-2.6-1
		Придумує образи і створює їх різними засобами художньої виразності	2 МИО 1-1.2-1
		Складає та розташовує на площині (у просторі) окремі елементи зображень (форм) у просту композицію	2 МИО 1-1.1-10
V.	Слухання та спів пісні-колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю» (наприклад, у виконанні гурту	Сприймає твір мистецтва та висловлює враження	2 МИО 2-2.1-1
		Співає твори музичного фольклору у відповідному настрої, характері, темпі	2 МИО 1-1.1-1
		Дотримується правил співу	2 МИО 1-1.1-2
		Обирає тембр інструменту (трикутники, бубни, ксилофон) для супроводу співу	2 МИО 1-1.1-4

"Лебеді кохання" (https://goo.gl/YMvene)	Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри Розрізняє музикальні звуки, звуки мовлення і шуми	2 СЗО 3-4.4-6 2 ПРО 1-1.5-6
VI. Школа економіки: як вибрати вдалий подарунок. (За матеріалами «Джміль», № 12, 2017)	Записує слова з вивченими буквами, вимова і написання яких збігається Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Складає перелік речей, необхідних для конкретної життєвої ситуації Пояснює важливість добрих вчинків для людини та довкілля	2 МОВ 3-3.1-1 2 ГЮ 2-7.2-4 2 СЗО 3-4.3-2 2 СЗО 3-1.4-8
VII. Слухання короткого оповідання «Колядування» (див. «Джміль», № 12, 2017). Перегляд ілюстрацій. Інсценізація колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю»	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось/кимось) Ділиться своїми почуттями та емоціями від прослуханого та побаченого Висловлює свої думки і почуття з приводу простих медіатекстів (світлина, відео) Використовує голос (тембр, темп, інтонація) і мову тіла (міміку, жести, рухи) для створення образу Співає твори музичного фольклору у відповідному настрої, характері, темпі Описує узвичаєні правила життя своєї сім'ї/класу, пояснює їхнє значення для себе Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри Виконує запропоновану роль в мікрогрупі (команді), погоджується із рішенням команди Розрізняє музикальні звуки, звуки мовлення і шуми Установлює зв'язок між порою року і погодою	2 МОВ 1-1.1-1 2 МОВ 1-1.8-1 2 МОВ 4-1.5-1 2 МОВ 6-2.4-1 2 МИО 1-1.1-1 2 ГЮ 2-7.1-2 2 СЗО 3-4.4-6 2 СЗО 3-4.4-7 2 ПРО 1-1.5-6 2 ПРО 2-3.1-8
VII. Майстерня: виготовляємо різдвяну зірку «Над вертепом зірдар ясна світлом засіяла» (див. «Джміль», № 12, 2017)	Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання Демонструє вміння різати нитки, папір, картон ножицями Створює виріб за зразком з паперу самостійно або з допомогою дорослих Виконує знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток) Організовує безпечне робоче місце з допомогою дорослих (використання клею, інструментів та пристосувань із гострими частинами) Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань	2 МОВ 1-1.3-2 2 ТЕО 1-1.4-5 2 ТЕО 1-1.4-4 2 ТЕО 1-1.5-1 2 ТЕО 2-4.3-2 2 ТЕО 2-4.3-1
IX. Слухання короткого оповідання «Вертеп» (див. «Джміль», № 12, 2017)	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось/кимось) Ділиться своїми почуттями та емоціями від прослуханого та побаченого	2 МОВ 1-1.1-1 2 МОВ 1-1.8-1

X. Вертеп. Лялькова вистава (фрагмент)	Використовує голос (тембр, темп, інтонація) і мову тіла (міміку, жести, рухи) для створення образу в процесі сюжетно-рольової гри Встановлює, спираючись на власний досвід і думки старших, коли відбувалися відомі історичні події та жили визначні особи (раніше/пізніше/до/після/недавно) Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри Виконує запропоновану роль в мікрогрупі (команді), погоджується із рішенням команди	2 МОВ 6-2.4-1 2 ГЮ 3-1.1-2 2 СЗО 3-4.4-6 2 СЗО 3-4.4-7
XI. Підсумкова бесіда «Як святкують зимові свята в різних країнах?»	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо) Записує слова з вивченими буквами, вимова і написання яких збігається	2 МОВ 1-1.1-1 2 МОВ 1-1.7-2 2 МОВ 3-3.1-1

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

I. Ранкова зустріч «Де в Україні або в яких країнах світу ви побували під час зимових свят?»

1. Привітайтеся з учнями. Запропонуйте їм привітатися один з одним.

2. *Запитання для обговорення:*

– Де в Україні ви святкували зимові свята? (Відповіді учнів).

Учитель уважно слухає назви місцевості, міст, селищ, річок, які називають учні. Після того, як учні поділилися спогадами, учитель пропонує пригадати, які назви лунали. Потім учитель пропонує записати деякі назви. Щоб учні могли зробити запис важливо обрати ті слова, де вимова співпадає з написанням (наприклад, Львів, Бровари, Валки тощо). Бажано вибрати ті слова, у яких трапляються букви, відомі учням. У разі, коли таких назв не трапилося серед перелічених, учитель пропонує записати декілька назв від імені умовного персонажу, який мандрував Україною на канікулах. Також учитель може запропонувати учням записати від його імені такі короткі речення:

Гори взимку красиві. Місто Бровари маленьке.

– Може, хтось святкував зимові свята в інших країнах світу? Розкажіть, як там відбуваються свята? Які особливості святкування ви бачили? (Відповіді учнів).

3. Групове заняття – гра.

Учитель пропонує групі учнів створити пантоміму про зустріч Нового року у тій чи іншій країні, про що розповідатиме учитель. Одна група створює пантоміму до однієї розповіді. Інші учні в класі є глядачами. Для наступної розповіді група міняється.

Учитель заздалегідь прораховує, щоб усі учні були задіяні в пантомімі. Можна використати театральний реквізит.

- 1) Італійці на Новий рік викидають старий непотріб, переважно з вікон. Вважають, що чим більше людина викине старого мотлоху, тим відчутніше буде удача в наступаючому році.
- 2) Іспанці супроводжують новорічний бій годин поїданням винограду: по ягідці на кожен удар. Тому, хто встигне заштовхати в себе всі 12 виноградин, в наступному році обов'язково пощастить.
- 3) У Болгарії напередодні Нового року набувають кизилкові палички – неодмінний атрибут новорічного свята. Першого січня діти, підходячи до рідних і близьких, злегка б'ючи паличками, вітають зі святом.
- 4) У Панамі новорічна ніч незвичайно шумна: гудуть труби, виють сирени і кричать люди. Згідно давнім повір'ям шум відлякує злих духів.

II. Гра «Подорож по країнах світу»

Учитель пропонує дітям здійснити подорож по 5 країнах. Для цього учні об'єднуються в 5 груп (розподіляються «по потягах») та обирають, хто в групі буде «машиністом». «Машиніст» одягає кашкет і отримує маршрут подорожі (послідовність номерів станцій), заздалегідь заготовлений учителем. Також машиніст отримує мотузку, за яку будуть триматися усі «вагончики з пасажирями» його поїзда. Обов'язково з'ясовують, чи є в групі діти, які знають усі букви і читають. Такі 1–2 учні будуть «екскурсоводами». Екскурсоводи отримують умовні мікрофони. Якщо читають усі, то «екскурсоводів» обирають за бажанням або жеребом. Якщо в класі немає дітей, які читають, то учитель заздалегідь має запросити когось з батьків чи учнів зі старшого класу на роль екскурсовода.

У класі визначають 5 місць із відповідним номером, де для учнів заготовлені предмети або зображення (прапор, архітектурні пам'ятки), книжка з художнім твором або ілюстрації до цього твору, а також короткий текст, у якому подано опис цих предметів і вказано, про яку країну йдеться. Учитель дає сигнал, коли учні переміщуються від однієї «станції» до іншої відповідно до свого маршруту. На місці учні розглядають предмети, ті діти, які вміють читати, допомагають іншим з'ясувати, які предмети є символами даної країни.

Картки з маршрутами. Наприклад:

1 – 2 – 3 – 4 – 5

2 – 3 – 4 – 5 – 1

3 – 4 – 5 – 1 – 2

4 – 5 – 1 – 2 – 3

5 – 1 – 2 – 3 – 4

Матеріали для дітей. Додаток 5

1. Німеччина

Прапор

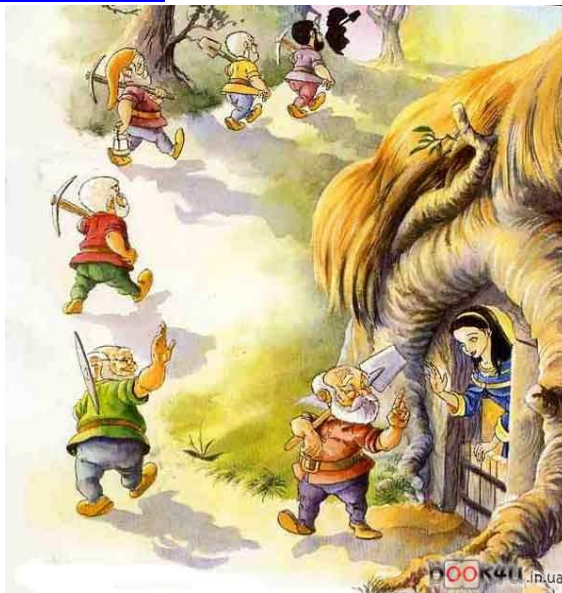
Історична пам'ятка: Бранденбурзькі ворота

23

Відома казка: Брати Ґрімм «Білосніжка та сім гномів».

Ілюстрація – <http://book4u.in.ua/tale>

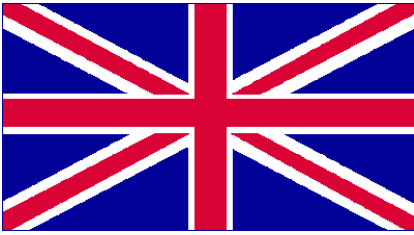

Текст для читання:

Що ви знаєте про Німеччину? Це країна. У Німеччині є прапор. Найвідоміше місто у Німеччині – Берлін. Це столиця Німеччини. А найвідоміше місце в Берліні – це Бранденбурзькі ворота, які ще називають ворота миру. У Німеччині святкують Різдво 25 грудня. Найвідомішими казкарями Німеччини є брати Ґрімм. Найвідоміша їхня казка – «Білосніжка та сім гномів».

2. Велика Британія

Прапор

24

Історична пам'ятка: Вежа Біг-Бен

Відомі символи

Відома казка: Льюїс Керрол «Алісині пригоди у Дивокраї»
Ілюстрації з фільму «Аліса в країні Див» (Уолт Дісней, 1951)

Текст для читання:

Що ви знаєте про Велику Британію? Це **не одна** країна, а союз трьох країн. У Великій Британії є **прапор**. Найвідоміше **місто** у Великій Британії – **Лондон**. Це столиця Великої Британії. А найвідоміше місце **в Лондоні** – це вежа **Біг-Бен** з величезним годинником. У Великій Британії **Різдво** святкують **25 грудня**. **В усьому світі** знають **казкаря** з Великої Британії Льюїса **Керрола** та його **казку** «Аліса в країні див».

3. Італія

Прапор

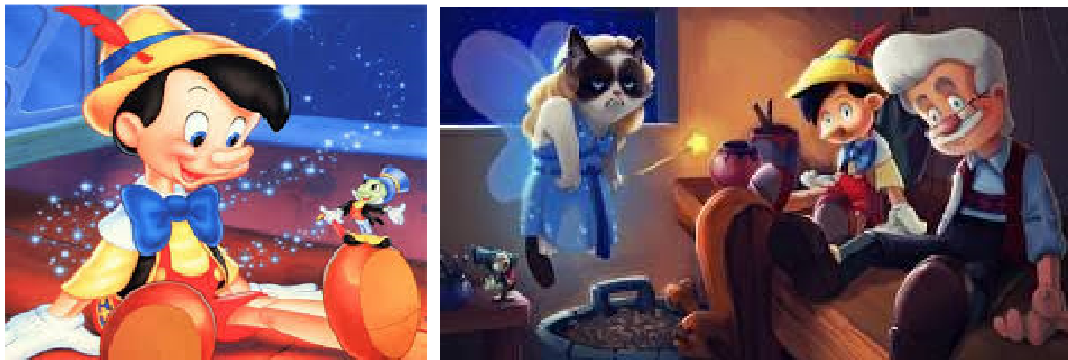

Історична пам'ятка: Колізей

Відома казка: Карло Колодді «Пригоді Піноккіо»
Ілюстрації з фільму «Піноккіо» (Уолт Дісней, 1940)

25

Текст для читання:

Що ви знаєте про Італію? Це країна. У Італії є **прапор**. Найвідоміше **місто в Італії** – Рим. Це столиця Італії. А найвідоміше місце в Римі – це Колізей, величезна **арена** для змагань. У Італії **Різдво** святкують **25 грудня**. Найвідоміший **казкар** Італії – Карло Колодді. Його **казку «Піноккіо»** знають діти усього світу.

4. Швеція

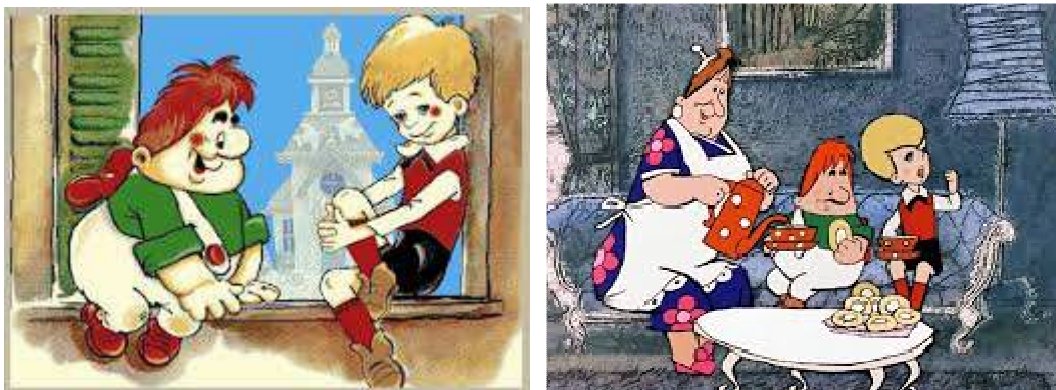
Прапор

Історична пам'ятка: мерія міста Стокгольм, де вручають Нобелівські премії

Відома казка: Астрід Ліндгрєн «Малий та Карлсон, що живе на даху»
Ілюстрації: кадри з мультфільму «Малий та Карлсон» («Союзмультфильм», 1968)

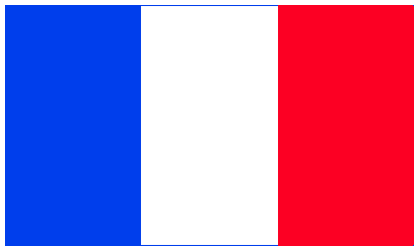

Текст для читання:

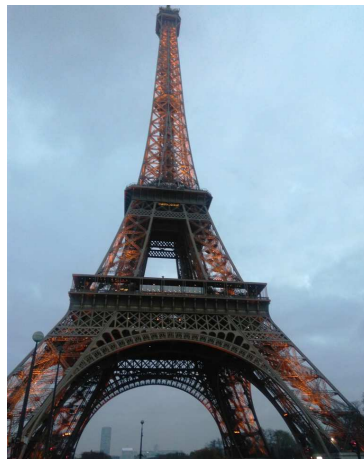
Що ви знаєте про Швецію? Це країна. У Швеції є **прапор**, **кольори** якого такі самі, як і **кольори прапору** нашої країни. Найвідоміше **місто** у Швеції – **Стокгольм**. Це столиця Швеції. А найвідоміше місце в **Стокгольмі** – це мерія, де найкращім вченим та письменникам вручають **кожного року нобелівську нагороду**. У Швеції **Різдво** святкують **25 грудня**. Найвідоміший **казкар** Швеції – **Астрід Ліндгрен**. А її найвідоміша **казка** – «Малий та **Карлсон**, що живе на даху».

5. Франція

Прапор

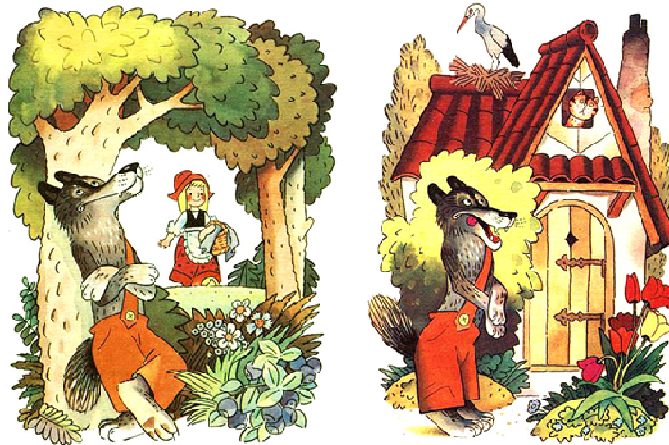

Історична пам'ятка: Ейфелева вежа

Відома казка: Шарль Перро «Червоний капелюшок»

Ілюстрації: http://казка.укр/chervona_sharochka.html

Текст для читання:

Що **ви** знаєте **про** Францію? Це країна. Найвідоміше **місто** у Франції – Париж. Це столиця Франції. А найвідоміше місце в Парижі – це Ейфелева вежа. **Тут молоді люди** освідчуються в коханні. У Франції **Різдво** святкують **25 грудня**. Найвідоміший **казкар** Франції – Шарль Перро. Його найвідоміша **казка** – «Червоний Капелюшок».

Після завершення подорожі проведіть бесіду з такими запитаннями:

- Хто назве країни, у яких ви зараз побували?

- Хто запам'ятав, у якій країні ви бачили годинникову вежу Біг-Бен? Ця вежа природна чи рукотворна, тобто зроблена людьми? Хто ще запам'ятав які-небудь рукотворні пам'ятки?
- Хто запам'ятав, з якої країни походить Пінокіо? Аліса? Червоний Капелюшок? Карлсон? Білосніжка?
- У якій країні прапор має такі кольори, як і український?
- Коли святкують Різдво в країнах, у яких ви зараз побували? А коли святкують Різдво в Україні?

III. Слухання оповідання «День Народження Ісуса» (див. «Джміль», №12, 2017). Перегляд ілюстрацій або світлин.

27

Учитель виразно читає оповідання «День Народження Ісуса» (див. «Джміль», №12, 2017) і пропонує розглянути ілюстрацію до нього, які запропоновані в журналі, щоб відповісти на запитання:

- Що можуть відчувати зображені на ілюстрації Марія, Йосип, Ісус?
- Що саме на картині показує, що це Дитя особливе?

Після обговорення малюнків учитель запитує, чи давно, на думку учнів, відбувалися історичні події, про які йдеться в оповіданні «День народження Ісуса».

Можна запропонувати дітям об'єднатися в групі і спробувати знайти умовне місце даних подій на смужках, на яких нанесені мітки: зараз, недавно, давно, давно-давно (кожна група отримує таку смужку).

➤ зараз

➤ недавно

➤ давно

➤ давно-давно

Потім учитель і діти порівнюють, як кожна група оцінила час даної історичної події.

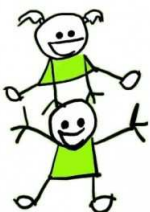
IV. Майстерня: ліплення фігурок тварин для створення макету вертепу (шопки)

Учитель розказує дітям, що існує прекрасна старовинна традиція – під Різдво ставити в будинку вертеп. Це модель (зменшена копія) Вифлеємської печери з лялечками всередині: фігури Немовляти Христа, Богородиці, Йосипа, ангелів, пастухів, волхвів і тварин. В Україні таку копію вертепу називають шопка. Хтось купує шопку в магазині або на базарі, хтось віддає перевагу майструвати сам. Учитель може показати дітям фотографію з шопкою, але принести до класу виготовлену власноруч шопку.

У місті Тернополі щорічно проводяться конкурси на найкращу шопку. У конкурсі можуть взяти участь і цілі родини, і окремі особи. Основною вимогою є виготовлення шопки власноруч, розмір її повинен бути не більше 70 см. Учитель може сказати, що з часом учні можуть теж взяти участь у такому конкурсі. І можна почати вже зараз готуватися.

Далі учитель пропонує зайтися ліпленням, наприклад, зліпити ягня.

Матеріали для дітей. Додаток 6

28

Після завершення роботи учитель пропонує учням об'єднатися по троє-п'ятеро і розташувати на площині своїх ягня так, щоб вони виглядали як одна група.

V. Слухання та спів пісні-колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю»

Слово “коляда” – є похідним від слова “коленда”, що означає календар. Колядки виконуються тільки у зимовий період календаря. Зміст колядок – це історія народження Ісуса Христа, шанування Діви Марії, переслідування їх царем Іродом.

Про що йдеться в пісні «Добрий вечір тобі»? Про три празники (свята), які «прийшли в гості»: Різдво Христове, пам'ять святого Василя (що припадає на різдвяний святвечір) і Хрещення Господнє. Спочатку співаючі звертаються до господаря будинку, в який прийшли:

Добрий вечір тобі, пане господарю, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

Застеляйте столи, та все килимами, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

Та кладіть калачі з ярої пшениці, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

Бо придуть до тебе три празники в гості, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

Потім співаючі розповідають про свята:

А той перший празник – Різдество Христове, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

А той другий празник – Святого Василя, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

А той третій празник – Святе Водохреща, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

а в кінці бажають господарю всяких благ, миру і добра:

Хай святкує з нами вся наша родина, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

Вся наша родина, славна Україна, радуйся!
Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

За бажанням число куплетів пісні можна збільшити – придумати різні побажання або жарти. Наприклад, дітлахи, виконуючи цю колядку, часто закінчують її з таким заспівом: «А за сі колядки, дайте шokolадки!». Після чого господарі будинку обдаровують їх гостинцями. Іноді закінчують колядку так: «А на добромому слові – Бувайте здорові!»

Які вимоги до виконання колядки варто ставити перед учнями першого класу?

Треба підкреслити, що виконувати «Добрий вечір тобі» потрібно, хоча й весело, але неквапливо. Потрібно пам'ятати про те, що пісня ця урочиста, святкова і нерідко співається під час ходи – в темпі особливо не розженешся, ну а слухачі повинні встигнути перейнятися оспівуваною радістю!

Також варто звернути увагу на дикцію – донести зміст кожного куплету дуже важливо.

Необхідно продумати динамічний план виконання колядки, що допоможе створити музичний образ даного твору. Варто послухати з учнями різні виконання колядки, поділитися думками про них. Та вирішити разом, які фрази будуть звучати більш гучно, а які тихіше. Дітям можна запропонувати прикрасити спів грою на дзвіночку. Вказати на яких фразах будуть грати дзвіночки.

Для прикладу пропонуємо відео:

1. Відео – передає народні традиції виконання колядки <https://goo.gl/fPukBX>
2. Відео у виконанні гурту "Лебеді кохання" <https://goo.gl/3tVjst>
3. У виконанні Тіни Кароль <https://goo.gl/Bc6b2g>

Розучувати пісню з учнями доцільно по фразах, на слух, з голосу учителя, звертаючи увагу на протяжність співу, не прискорюючи темпу.

Добиватися чистоти інтонування колядки у першому класі не варто – це завдання заважке. Але щороку, повертаючись до вивчення цієї святкової пісні, діти будуть

набувати нові вміння, згодом інтонувати будуть більш професійно та дійдуть до двохголосного виконання колядки.

VI. Школа економіки: як вибрати вдалий подарунок. (За матеріалами «Джміль», № 12, 2017)

Учитель може адаптувати матеріал статті «Подарунки для всіх» у журналі «Джміль», № 12, 2017 для роботи з дітьми, враховуючи їхні вікові можливості.

Учитель пропонує учням поміркувати, чому так важливо обмінюватися подарунками на свята. Істотно, щоб учні намагалися пояснити важливість добрих вчинків для людини та довкілля.

30

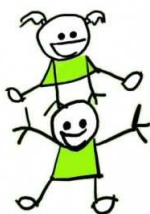
Можна обговорити з дітьми поради дарувальникам, при цьому бажано дати дітям змогу самим продукувати 3–4 поради.

Потім учитель роздає учням аркуші паперу з задалегідь заготовленою таблицею і просить подумати, кого діти хочуть привітати на наступне свято і що подарувати. Діти можуть записувати словами назви, але можуть і використати малюнкове письмо. Учитель нагадує, що в разі утруднення, коли дитина не знає, як пишеться слово, вона звертається по допомогу до вчителя.

Кого привітати	Що подарувати

VII. Слухання короткого оповідання «Колядування» (див. «Джміль», № 12, 2017). Перегляд ілюстрацій. Інсценізація колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю»

Учитель пропонує учням послухати коротке оповідання про колядування (див. «Джміль», № 12, 2017) і потім розглянути ілюстрації, які він або роздруковує дітям або показує, використовуючи проектор.

Матеріали для дітей. Додаток 7

Також учитель розпитує учнів, чому на малюнках колядники так тепло одягнені, уточнює, у яку пору року колядують. Учитель може звернути увагу учнів і на те, що погода на Різдво, як правило, буває морозна.

Учитель пропонує дітям поділитися своїми спогадами про те, чи були вони колядниками, чи приймали вони в своєму домі колядників.

Можна рекомендувати інсценізувати колядку «Добрий вечір тобі, пане господарю» у класі, відтворити традиції колядування.

Для інсценізації важливо підготувати театральний реквізит (зірка, теплий одяг, декорації, щоб зазначити зиму тощо). Діти розподіляють ролі: хто буде колядниками, а хто господарями.

VIII. Майстерня: виготовляємо різдвяну зірку «Над вертепом звізда ясна світлом засіяла» (див. «Джміль», № 12, 2017)

Учитель використовує опис виготовлення зірки з паперу, поданий в журналі «Джміль», № 12, 2017 на с. 6 для організації роботи учнів.

IX. Слухання короткого оповідання «Вертеп» (див. «Джміль», № 12, 2017).

X. Лялькова вистава (скорочено)

Учитель зі сценарієм лялькової вистави може ознайомитися за посиланням, але в даному випадку не йдеться про підготовку та розігрування вистави. Важливо дати учням змогу імпровізувати з репліками, не запам'ятовуючи їх, а намагаючись передати зміст висловлення.

Джерело – Портал вчителів початкових класів "Урок" (<https://goo.gl/mgF4ZX>).

Обладнання. Ширма, ляльки, художні декорації із зображенням Ісуса Христа в яслах, Пресвятої Діви Марії, Йосифа, ангелів, віфлеємської зірки, музичний супровід (фонограми колядок «Нова радість стала», «Три царі, де ви йдете?», «На небі зірка»).

Дійові особи (ляльки). Звіздар, перший пастух, другий пастухи, ангел

Звіздар: Дозвольте нам зайти до хати,
Хочемо заколядувати.
З Віфлеєму ми ідемо,
Вістку радісну несемо.

32

1-й пастушок: Слава Богу вашій хаті!
Перестаньте сумувати
Ми вам новину принесли,
Що всі темні сили щезли.

2-й пастушок: Весь світ нині звеселився,
Бо Син Божий Народився.
І ви, браття, звеселіться,
Рожденному поклоніться.

Ангел. Мир вам, браття, мир вам, люди,
Мир хай завжди з вами буде!
Вість велику вам приношу,
Слово істини голошу.
З радістю його прийміть
І всім людям розкажіть:
«Чудо сталось серед нас:
Народився Христос-Спас!»

Учитель зачитує репліки, але не вимагає, щоб діти, які озвучуватимуть своїх персонажів, запам'ятовували ці репліки. Актори імпровізують з репліками, намагаються передати зміст висловлювання персонажу. Цю виставу можна повторити декілька разів з усіма бажаючими.

ХІ. Підсумкова бесіда «Як святкують зимові свята в різних країнах?»

Питання для обговорення:

- Які зимові свята святкують не лише в Україні, а й в інших багатьох країнах світу?
- За яких ознак можна дізнатися, що в країні святкують Різдво або Новий Рік?

Словник тижня (продовження).

З'ясуйте, чи добре ви знаєте слова, які ми використовували під час виконання наших завдань. Замініть тлумачення одним словом та запишіть. У разі, якщо трапиться в слові звук, який ще не знаєте, якою буквою позначати, позначте його знаком питання або рискою:

- 1) свято народження Ісуса Христа – це ... (*Різдво*)
- 2) пісня, яка виконується під час новорічних та різдвяних свят – це ... (*колядка*)

3) мініатюрне зображення віфлеємської стайні в ніч народження Ісуса з використанням фігурок – це ... (*шопка*)

4) Який предмет є обов'язковим на Різдво для колядників? – це ... (*зірка*)

Учитель пропонує учням аркуш паперу А4, поділений на 4 сектори. Після того, як діти запишуть слова, їм можна запропонувати додати в кожний сектор такі малюнки, які допомагають з розуміти значення цього слова.

Як підготуватися до свята?

Узагальнена таблиця

34

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч Як створити святковий настрої?	Уживає форму кличного відмінка іменника та ввічливі слова	2 МОВ 1-1.8-2
		Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1-1.3-2
		Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1-1.7-2
		Грає в рухливі ігри та бере участь в естафетах	2 ФІО 2-1.3-1
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 3-4.4-6
		Описує узвичаєні правила життя своєї сім'ї/класу, пояснює їхнє значення для себе	2 ГІО 2-7.1-2
II.	Гра-змагання «Підготовка до приходу гостей»	Сприймає монологічне висловлювання (розповідь про події з життя)	2 МОВ 1-1.1-2
		Лічить об'єкти навколишнього світу	2МАО 3.1-1
		Порівнює і впорядковує об'єкти за однією або декількома кількісними ознаками	2МАО 3.1-5
		Порівнює об'єкти за кількістю (співвідносить кількість різних груп об'єктів)	2 МАО 3.2-3
		Передбачає ймовірний результат лічби об'єктів	2МАО 1.4-1
		Зіставляє ймовірний та фактичний результат лічби об'єктів	2МАО 1.4-4
III.	Гра «Святкове меню»	Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 3-4.4-6
		Володіє початковими навичками сервірування столу	2 ТЕО 4-4.1-3
		Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1-1.3-2
		Лічить об'єкти навколишнього світу	2 МАО 3.1-1
		Розрізняє продукти за походженням (напр., рослинного, тваринного тощо)	2 СЗО 2-3.1-2
		Наводить приклади національних українських національних страв	2 СЗО 2-3.4-3
IV.	Виготовлення святкових прикрас «Прикрашаємо оселю»	Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 3-4.4-6
		Пояснює, як бережливе ставлення до їжі, одягу, книжок, предметів побуту зберігає природу	2 ПРО 2-3.4-2
		Розпізнає дикорослі й культурні рослини	2 ПРО 1-4.3-3
		Сприймає монологічне висловлювання (розповідь про події з життя).	2 МОВ 1-1.1-2
		Співвідносить відомі площинні геометричні фігури з формами прикраси, що виготовляється, та використовує їх для створення святкової прикраси.	2МАО 4.2-2
		Відтворює досліджувані геометричні фігури	2МАО 4.2-3

	(вирізає, наклеює, моделює). Демонструє вміння різати нитки, папір, картон ножицями Створює виріб за зразком з паперу самостійно або з допомогою дорослих Виконує знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток) Організовує безпечне робоче місце з допомогою дорослих (використання клею, інструментів та пристосувань із гострими частинами) Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань	2 ТЕО 1-1.4-5 2 ТЕО 1-1.4-4 2 ТЕО 1-1.5-1 2 ТЕО 2-4.3-2 2 ТЕО 2-4.3-1
V. Гра-змагання «Гірлянда» (яка група найшвидше вибере найдовшу гірлянду»	Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання Перетворює інформацію у предметну модель, схему, схематичний рисунок тощо Виявляє математичне завдання в тексті Знаходить необхідні (суттєві) дані для виконання завдання. Виконує завдання, що впливає з тексту, використовуючи різні моделі. Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 МОВ 1.2 – 1 2МАО 2.2-1 2МАО 2.3-1 2МАО 2.3-2 2МАО 2.3-3 2 СЗО 3-4.4-6
VI. Обмін досвідом: ігри для свята (кожна група навчає всіх інших своєї гри)	Ділиться своїми почуттями та емоціями від почутого та побаченого Грає в рухливі ігри та бере участь в естафетах Застосовує рухливі ігри під час прогулянок, "екскурсій, відпочинку, задовольняючи потребу в руховій та ігровій діяльності Розповідає про свої зацікавлення, пояснює, як йому/їй подобається проводити дозвілля Описує, які книжки/фільми/ігри він/вона любить і чому Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри Виконує запропоновану роль в мікрогрупі (команді), погоджується із рішенням команди Установлює зв'язок між порою року і погодою	2 МОВ 1-1.8-1 2 ФІО 2-1.3-1 2 ФІО 2-1.3-2 2 ГІО 2-5.1-1 2 ГІО 2-5.1-2 2 СЗО 3-4.4-6 2 СЗО 3-4.4-7 2 ПРО 2-3.1-8
VII. Підсумкова бесіда «Як ви готуетесь до святкування вдома?»	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо) Записує слова з вивченими буквами, вимова і написання яких збігається. Описує узвичаєні правила життя своєї сім'ї/класу, пояснює їхнє значення для себе	2 МОВ 1-1.1-1 2 МОВ 1-1.7-2 2 МОВ 3-3.1-1 2 ГІО 2-7.1-2

Як підготуватися до свята?

I. Як створити святковий настрій?

1. Привітайтеся з учнями. Запропонуйте їм привітатися один з одним.

2. Запитання для обговорення:

- Зараз ще тривають зимові свята. Чи помітно це на вулицях міста? Яким чином?
(Можливі відповіді учнів: з'являються прикраси на будинках, деревах, магазинах. Вітрини магазинів теж прикрашені гірляндами та ліхтариками...).

- А що, на ваш погляд треба зробити, щоб створити святковий настрій вдома? В школі? У класі? (Можливі відповіді учнів: прикрасити приміщення, підготувати подарунки, святкові страви.)

- Чи любляете ви гостювати? До кого ви найчастіше ходите з батьками в гості?

3. Гра «Жива гірлянда». 8-10 учнів беруться за руки – створюють «гірлянду». 2-3 учні (ведучі) цю гірлянду «заплутують». Інші в цей час закривають очі. Коли гірлянда заплутана, інші відкривають очі та обережно, щоб не зіпсувати, цю гірлянду «розплутують». Після того, як гірлянда розплутана, треба її «увімкнути» – за сигналом діти, які створюють гірлянду, плескають в долоні, а потім – «увімкнути» й ліхтарики: діти щиро всміхаються.

II. Гра-змагання «Підготовка до приходу гостей»

Учитель може розказати дітям про те, як важливо правильно підготуватися до прийому гостей. Від господарів залежить, чи вдасться свято. Якщо господарі привітні, попіклувалися про гостей, то й гості віддячать взаємністю. Також важливо вміти готувати стіл для обіду або вечері, тобто (сервірувати). Учитель може запитати учнів, як прийнято в них вдома накривати стіл для гостей. Вислухавши дитячі відповіді, учитель може підсумувати, що якщо ми чекаємо гостей на чаювання, то треба:

- накрити стіл скатертиною;
- покласти серветки;
- поставити квіти;
- поставити чашки з блюдцями;
- покласти чайні ложечки.

Мета гри – виявити, яка група найшвидше з'ясує, чи вистачить чашок, блюдець, чайних ложечок та серветок для гостей.

Обладнання: кожна група отримує «гостей» (фігурки з конструктора, фігурки тварин, картки з казковими персонажами тощо) і коробку з посудом та серветками (це може бути іграшковий посуд, одноразовий посуд, або геометричні фігурки, які такий посуд імітують (блюдця – кружечки, чашки – прямокутники, серветки – квадратики, ложечки – зірочки).

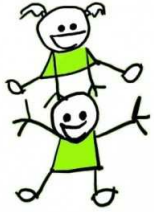
Завдання: підготуватися до приходу гостей, тобто з'ясувати, чи вистачить на всіх гостей блюдець, чашок, серветок та чайних ложечок.

Учні можуть в групах діяти по-різному.

Варіант 1. Гостей можна перерахувати, після цього порахувати, скільки яких предметів дано та виявити, чи вистачить цих предметів кожному гостеві.

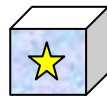
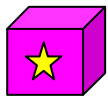
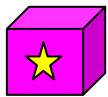
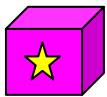
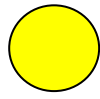
Варіант 2. Можна викласти фігурки гостей і предмети на столах у взаємно-однозначній відповідності.

Наприклад:

Матеріали для дітей. Додаток 8.

37

Висновок: Блюдець вистачить всім, ще й є зайва.

Чашок стільки ж, скільки гостей.

Серветок не вистачить всім гостям. Слід виготовити (або знайти) ще.

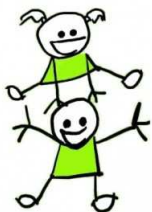
Чайних ложечок стільки ж, скільки гостей.

III. Гра «Святкове меню»

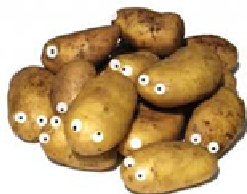
Учитель пропонує дітям об'єднатися в групи, щоб узгодити святкове меню для гостей. Учитель прикріплює до дошки або роздає кожній групі малюнки, на яких зображені різні харчові продукти. Кожна група обмірковує, як можна використати ці продукти для підготовки святкового столу. Далі діти складають меню з 5-6 страв і записують його, використовуючи малюнкове письмо або буквений запис. У разі, коли в дітей виникають труднощі з записом слова, вони звертаються по допомогу до вчителя.

Харчові продукти:

38

Матеріали для дітей. Додаток 9.

Потім кожна група представляє меню. Учитель пропонує кожній групі відповісти на 2-3 запитання. Наприклад:

1 група

- Скільки страв ви обрали?
- Які це страви?
- Які харчові продукти із запропонованих увійшли в перше блюдо?

2 група

- Які страви ви хочете приготувати?
- Які харчові продукти ви обрали? Це продукти рослинні чи тваринні за походженням?

3 група

- Які страви в вашому меню?
- Які продукти рослинного походження ви використали?
- Це рослини дикорослі чи вирощені людьми?

4 група:

- Які страви ви хочете приготувати для гостей?

- Які харчові продукти вам треба буде використати?
- Чому важливо бережно ставитися до їжі?

Якщо груп більше, ніж 4, то учитель додає запитання, комбінуючи подані.

Учитель оцінює дитячі пропозиції з точки зору, чи є серед обраних страв такі, що притаманні українській національній кухні (наприклад, деруни, грибна юшка, грибний соус, напої з фруктів тощо). Якщо такі страви трапилися, то учитель відзначає їх, якщо не трапилися, то учитель звертає увагу на те, що такі страви можна було б приготувати.

Під час презентації учитель наклеює на той чи інший малюнок з продуктом, згаданим у страві, наліпку. Після завершення презентації усіх груп діти підраховують наліпки на кожному з продуктів і з'ясовують, який продукт виявився найбільш популярним в класі.

IV. Виготовлення святкових прикрас «Прикрашаємо оселю» (сніжинки, серветки, гірлянди, листівки тощо (на вибір))

Паперові іграшки

Для створення святкових прикрас знадобляться: ножиці, клей ПВА, картон, крепований папір (або кольорові серветки тощо), прості олівці, папір А4.

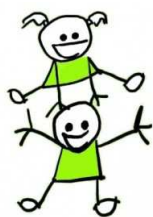
Для початку добираємо всі необхідні матеріали.

Малюємо на папері А4 сніжинку, ялинку, зірку, дзвіночок (на ваш розсуд можна вибрати будь-які фігурки).

Вирізаємо фігурки – виходить трафарет – переносимо їх на картон, вирізаємо.

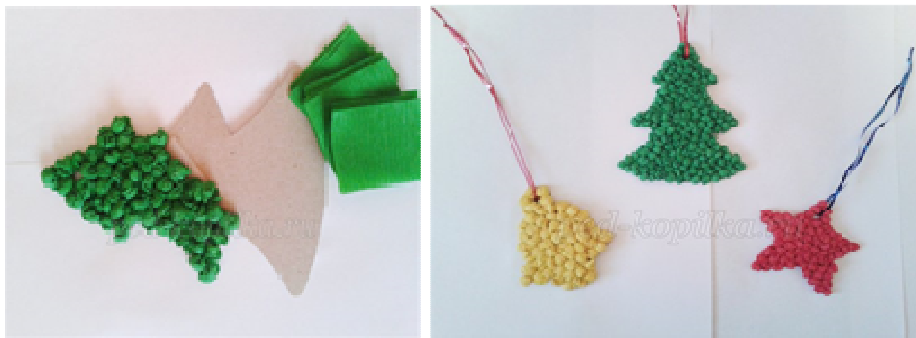
Потім згортаємо крепований папір і нарізаємо невеликими квадратами або прямокутниками, з яких скачуємо невеликі кульки.

Отриманими кульками обклеюємо заготовлені форми з картону так, щоб папір повністю закривав весь картон.

Матеріали для дітей. Додаток 10.

Пружинка

40

Цікаву ялинкову прикрасу можна зробити з кольорового паперу. Також запасіться яскравою стрічкою, фарбами з блискітками, ножицями, клеєм і простим олівцем. Щоб виготовити цікаву іграшку, виріжте з аркуша паперу коло. Потім усередині нього намалуйте олівцем спіраль і виріжте її. На готовому виробі зобразіть фарбами сніжинки або інші новорічні деталі.

Для кріплення приєднайте до спіральки нитку або стрічку. Виріб із зеленого паперу може бути ялинкою, з білою – сніговиком. Щоб зробити на основі пружинки оригінальну іграшку, доповніть саморобку різними елементами на свій смак. Це може бути голова сніговика у кумедному казанку або зірочка для ялинки. До того ж, звичайні паперові смужки можна згортати спіраллю і використовувати як ялинкову прикрасу!

(За інтернет-джерелами: <https://goo.gl/KiBta5>; <https://goo.gl/Y9gQP1>)

V. Гра-змагання «Гірлянда»

Мета гри – з'ясувати, яка група найшвидше вибере найдовшу гірлянду.

Обладнання: Учні кожної групи отримують аркуш паперу та фломастери (синій, жовтий, червоний, зелений).

Завдання: Найшвидше з'ясувати, яка гірлянда найдовша, якщо синя довша за жовту, червона коротша від зеленої. Зелена та жовта однакової довжини.

Учні мають намалювати (графічне моделювання) довжини гірлянд.

Висновок. Синя гірлянда найдовша. Червона – найкоротша.

VI. Обмін досвідом: ігри для свята (кожна група навчає всіх інших своєї гри)

Учитель пропонує учням об'єднатися в групи та поміркувати, якої гри вони хочуть навчити грати дітей з іншої групи. Діти мають поділитися між собою в групі розповідями про свої улюблені ігри та домовитися про якусь одну гру, якої вони будуть навчати інших дітей.

Потім кожна група розказує правила гри і показує, як слід грати в цю гру. Учитель задає уточнюючі запитання про те, чи можна в цю гру грати в будь-яку погоду, чи є обмеження.

Діти, вислухавши інформацію про гру, діляться враженнями, чи відома їм ця гра, чи невідома, чи захотілося їм відразу в неї пограти.

41

VII. Підсумкова бесіда «Як ви готуетесь до святкування вдома?»

Питання для обговорення:

- Як у вашій родині готуються до святкування?
- Яку участь ви брали раніше у цій підготовці? А яку готові взяти тепер?
- За яких ознак можна дізнатися, що в домі чекають на гостей?

Словник тижня (продовження)

З'ясуйте, чи добре ви знаєте слова, які ми використовували під час виконання наших завдань. Замініть тлумачення одним словом та запишіть. У разі, якщо трапиться в слові звук, який ще не знаєте, якою буквою позначати, позначте його знаком питання або рисою:

- 1) Прикраса з ліхтариків, квіток, гілок і т. ін., сплетених у вигляді довгої низки, – це ... (*гірлянда*)
- 2) Приготовлені для їди продукти харчування – це ... (*страва*)
- 3) Приміщення для проживання людей; житло – це ... (*оселя*)

Учитель пропонує учням аркуш паперу А4, поділений на 4 сектори. Після того, як діти запишуть слова, їм можна запропонувати додати в кожний сектор такі малюнки, які допомагають з розуміти значення цього слова.

Чому під час свята нам краще бути разом? Хто забезпечує свято для інших?

Узагальнена таблиця

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс конкретного очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч «З ким і де я святкую зимові свята»	Уживає форму кличного відмінка іменника та ввічливі слова	2 МОВ 1-1.8-2
		Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1-1.3-2
		Вправляється над інтонацією мовлення, чіткістю дикції, виразністю міміки і жестів, перевтілюючись у різних персонажів	2 МИО 1-1.2-2
		Описує узвичаєні правила життя своєї сім'ї/класу, пояснює їхнє значення для себе	2 ПЮ 2-7.1-2
II.	Гра-драматизація «Допомога другу» (сумний початок, йдеться про самотність та щасливий кінець)	Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1-1.3-2
		Уживає відповідну до ситуації спілкування лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1-1.7-2
		Моделює ситуації/грає рольові ігри, в яких підтримує та підбадьорює інших	2 ПЮ 2-6.3-1
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 3-4.4-6
		Виконує запропоновану роль в мікрогрупі (команді), погоджується із рішенням команди	2 СЗО 3-4.4-7
		Використовує голос (тембр, темп, інтонація) і мову тіла (міміку, жести, рухи) для створення образу в процесі сюжетно-рольової гри	2 МОВ 6-2.4-1
III.	Сюжетно-рольова гра «Забезпечуємо свято»	Сприймає монологічне висловлювання (розповідь про події з життя)	2 МОВ 1-1.1-2
		Використовує голос (тембр, темп, інтонація) і мову тіла (міміку, жести, рухи) для створення образу в процесі сюжетно-рольової гри.	2 МОВ 1-1.7-2
		Обговорює сюжетно-рольову гру, у якій брав участь (як відбувалася гра?, чи отримали задоволення від гри? якщо ні, то що цьому перешкодило)	2 МОВ 1-1.1-1
		Визначає осіб, які можуть надати допомогу в разі небезпеки	2 СЗО 1-1.3-1
		Демонструє, як попросити допомоги при потребі	2 СЗО 1-1.3-3
		Розрізняє різні професії та пояснює важливість навчання для їх опанування	2 СЗО 3-4.6-6
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 3-4.4-6
	Виконує запропоновану роль в мікрогрупі (команді), погоджується із рішенням команди	2 СЗО 3-4.4-7	

IV. Створення загадок-малюнків «Впізнай професію»	<p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі</p> <p>Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)</p> <p>Малює графічними матеріалами (олівцями, фломастерами, крейдою, фарбами тощо)</p> <p>Розрізняє різні професії та пояснює важливість навчання для їх опанування</p>	<p>2 МОВ 1-1.1-1</p> <p>2 МОВ 1-1.7-2</p> <p>2 МИО 1-1.1-13</p> <p>2 СЗО 3-4.6-6</p>
V. Проектування святкового концерту	<p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі</p> <p>Записує елементарні повідомлення за допомогою слів, у яких позначає звуки відомими буквами</p> <p>Записує імена, прізвища, назви міст, річок, країн з великої літери</p> <p>Презентує результати власної творчості перед однолітками</p> <p>Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри</p>	<p>2 МОВ 1-1.1-1</p> <p>2 МОВ 3-3.1-1</p> <p>2 МОВ 3-3.1-1</p> <p>2 МИО 3-3.2-1</p> <p>2 СЗО 3-4.4-6</p>
VI. Підсумкова бесіда «Чому під час свята нам краще бути разом? Хто забезпечує свято для інших?»	<p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі</p> <p>Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)</p> <p>Пояснює, чому люди перебувають разом, взаємодіють</p> <p>Розрізняє різні професії та пояснює важливість навчання для їх опанування</p>	<p>2 МОВ 1-1.1-1</p> <p>2 МОВ 1-1.7-2</p> <p>2 ГІО 2-7.2-1</p> <p>2 СЗО 3-4.6-6</p>

Чому під час свята нам краще бути разом? Хто забезпечує свято для інших?

44

I. Ранкова зустріч «З ким і де я святкую зимові свята»

1. Привітайтеся з учнями. Запропонуйте їм привітатися один з одним.

2. *Запитання для обговорення:*

- З ким і де ви святкували або ще святкуватиме зимові свята?
- З ким вам хотілося б святкувати зимові свята?
- З ким хотілося б зустрітися під час святкування зимових свят?

3. Групове заняття.

Створіть пантоміму, у якій покажіть, хто і з ким святкує зимові свята.

Учитель називає тих, хто святкує:

- 1) Родина: дідусь, бабуся, діти.
- 2) Лісові звірі: ведмежа, лисеня, вовчєня, зайчєня.
- 3) Птахи: чапля, горобець, дятел.

II. Гра-драматизація «Допомога другу» (*сумний початок, йдеться про самотність та щасливий кінець*)

Учитель говорить дітям про те, що інколи трапляються такі ситуації в житті, що в святковий день людям зовсім не радісно. Усі навкруги радіють, а хтось сумує. Учитель розказує, наприклад, таку історію:

«У мене є знайомий хлопчик, теж першокласник, Дмитрик. Зараз зима. І перед самим Новим роком Дмитрик не помітив, як змерз, коли катався з гірки. Наступного дня вранці, коли він прокинувся, то відчув, що захворів. Мама сказала, що усі прогулянки, похід в театр, басейн – усе відмінюється. Засумував Дмитрик. Що ж тепер робити? Для усіх новорічні свята, радість, а для нього виходить – сум».

Далі учитель пропонує дітям об'єднатися в групи, щоб розіграти цю ситуацію і знайти відповідь, як по-різному можна допомогти другові в такій скрутній ситуації.

Учні розподіляють ролі: Дмитрик, його мама, 2-3 друзів.

Кожна група пропонує свій варіант допомоги.

III. Сюжетно-рольова гра «Забезпечуємо свято»

Етап підготовки. Учитель пропонує пограти в гру «Забезпечуємо свято». Для цього спочатку з'ясовує, хто забезпечує свято в місті. Наприклад, учитель може почати з такої бесіди:

– Ви були коли-небудь на святкуванні в центрі міста? Як ви туди добиралися? Хто працював у святковий день? (*Водії*)

– Коли комусь стало зле на святкуванні, хто поспішає на допомогу? Хто працював у святковий день? (*Лікарі*)

– Якщо хтось на святкуванні поводить себе недобре, порушує порядок, хто захищає спокій тих людей, які прийшли святкувати? Хто працював у святковий день? (*Поліцейські*)

– Хто виступає на концерті і дарує людям святковий настрій? Хто працював у святковий день? (*Артисти*)

– Хто продає солодощі малечі у святковий день? Хто працював у святковий день? (*Продавці*)

– Хто випікає свіжий хліб? Хто працював у святковий день? (*Пекар*)

Далі учитель пропонує з'ясувати, які ролі будуть у грі «Забезпечуємо свято» (водії, лікарі, поліцейські, артисти, відпочиваючі). Учитель заздалегідь, враховуючи кількість учнів в класі, продумує скільки дітей будуть виконувати ту чи іншу роль. Потім за бажанням або за допомогою жеребкування розподіляються ролі. Важливо, щоб виконавець кожної ролі мав якийсь атрибут (театральний реквізит): медична аптечка та халат лікаря; кашкет та свисток поліцейського; умовне кермо; умовні цукерки; фартух пекаря тощо.

У класі заздалегідь позначають зони, де буде пекарня, лікарня, сцена, магазин, поліція.

Етап гри. Пекарі, лікарі, актори, продавці, поліцейські займають свої місця і починають виконувати відповідні до їхньої ролі дії. Дітям, які виконують роль відпочиваючих, пропонують домовитися, хто з них є родиною (матусь, татусь, діти), хто друзями. Акторам пропонують домовитися, які номери вони запропонують на своєму концерті. Далі відпочиваючим пропонується гуляти «площею» і святкувати. За потреби – щось купити, подивитися концертний номер тощо.

Етап обговорення. Учитель звертається до дітей з такими запитаннями:

– Чи сподобалася вам гра?

– Ким цікавіше бути в цій грі: відпочиваючим чи тим, хто забезпечує свято?

– Чи багато глядачів було на концерті? Чи сподобалося акторам виконувати свої ролі? Чи заважало щось їм у грі?

– Чи багато покупців було в магазині? Чи сподобалося продавцям виконувати свої ролі? Чи заважало щось їм у грі?

– Чи звернувся хтось по допомогу до лікарів?

– Чи сподобалося поліцейським виконувати свої ролі? Чи заважало щось їм у грі?

Висновок: бути корисним для інших – теж свято.

IV. Створення загадок-малюнків «Впізнай професію»

Групова робота.

Обладнання: аркуші паперу формату А4 за кількістю груп; кольорові олівці або фломастери за кількістю груп

Учитель пропонує учням об'єднатися в групи і створити малюнки-загадки про різні професії (поліцейські, пожежники, лікарі, учителі, продавці, космонавти тощо). Треба намалювати декілька предметів або ситуацій спілкування, за якими можна впізнати представника тієї чи іншої професії. Кожна група створює малюнок, а потім представляє класу свою загадку.

V. Проектування святкового концерту

Робота в групах

46

Обладнання: аркуш паперу формату А1 з надписом «Концерт»; аркуші паперу формату А4 за кількістю груп; кольорові олівці або фломастери за кількістю груп.

Учитель пропонує учням поміркувати, з чого складається підготовка до святкового концерту. Діти висловлюють пропозиції, а учитель одним словом або за допомогою якогось символу фіксує ці пропозиції. Наприклад:

1. Виконавці.
2. Афіша.
3. Репетиція.

Далі учитель пропонує учням об'єднатися в групи та поміркувати, який концертний номер може запропонувати кожна група для спільного концерту: виступ співака, виступ співочого дуету, хоровий спів, виступ акробатів, виступ танцюристів, виступ скрипаля або гітариста тощо. Дуже важливо налаштувати дітей на те, щоб вони обговорили усі пропозиції, а потім домовилися про один концертний номер від групи. Свою пропозицію вони мають позначити на аркуші: записати словами назву концертного номеру або намалювати малюнок, можуть вказати імена виконавців.

Кожна група має зробити презентацію свого номеру, тобто вивісити на дошку свій аркуш і запропонувати вгадати, що саме пропонує група як концертний номер. Наприклад, на аркуші може бути зображено сонечко і дівчинку. Також можливий підпис: Оленка. Це дозволяє іншим дітям зробити передбачення, що група пропонує виступ Оленки з піснею про сонечко. У разі, якщо малюнок чи запис не дозволяють вгадати, який виступ пропонується, учитель обговорює з дітьми, які уточнення можна зробити на аркуші, щоб усе було зрозумілим.

Після обговорення усіх пропозицій учитель розташовує на аркуші формату А1 усі аркуші формату А4. Таким чином з'являється заготовка до афіші. Учитель та учні домовляються, де і коли вони можуть дати цей концерт, кого можна запросити на концерт або до кого піти з цим концертом (наприклад: у сусідній клас, у сусідній дитячий садочок).

Якщо є час, то можна провести репетицію.

VI. Підсумкова бесіда «Чому під час свята нам краще бути разом? Хто забезпечує свято для інших?»

Питання для обговорення:

- Чому під час свята людям краще бути разом?
- Чому в святковий день дехто працює?
- Хто ті люди, що забезпечують свято для інших?

Словник тижня (завершення).

З'ясуйте, чи добре ви знаєте слова, які ми використовували під час виконання наших завдань. Замініть тлумачення одним словом та запишіть. У разі, якщо трапиться в слові звук, який ще не знаєте, якою буквою позначати, позначте його знаком питання або рискою:

- 1) Особа, яка лікує хворих, – це ... (*лікар*)
- 2) Той, хто водить машину, керує нею; шофер – це ... (*водій*)
- 3) Робітник, який випікає хлібні вироби – це ... (*пекар*)
- 4) Той, хто працює в поліції, – це ... (*поліцейський*)

Учитель пропонує учням аркуш паперу А4, поділений на 4 сектори. Після того, як діти запишуть слова, їм можна запропонувати додати в кожний сектор такі малюнки, які допомагають зрозуміти значення цього слова.

47

Наприкінці тижня завершується робота зі створення «Словника тижня». На кінець тижня учні отримали 4 аркуші зі словами та малюнками. Вони розрізають кожний аркуш на 4 частини по лініях, які розділяють аркуш на сектори, а потім до утворених 16 карток додають сторінку, яка слугуватиме обкладинкою і скріпляють усі сторінки як брошуру. На обкладинці діти пишуть назву брошури «Словник тижня».

Матеріали для дітей

Чому свято є важливим?

Додаток 1

Чому свято є важливим?

Додаток 2

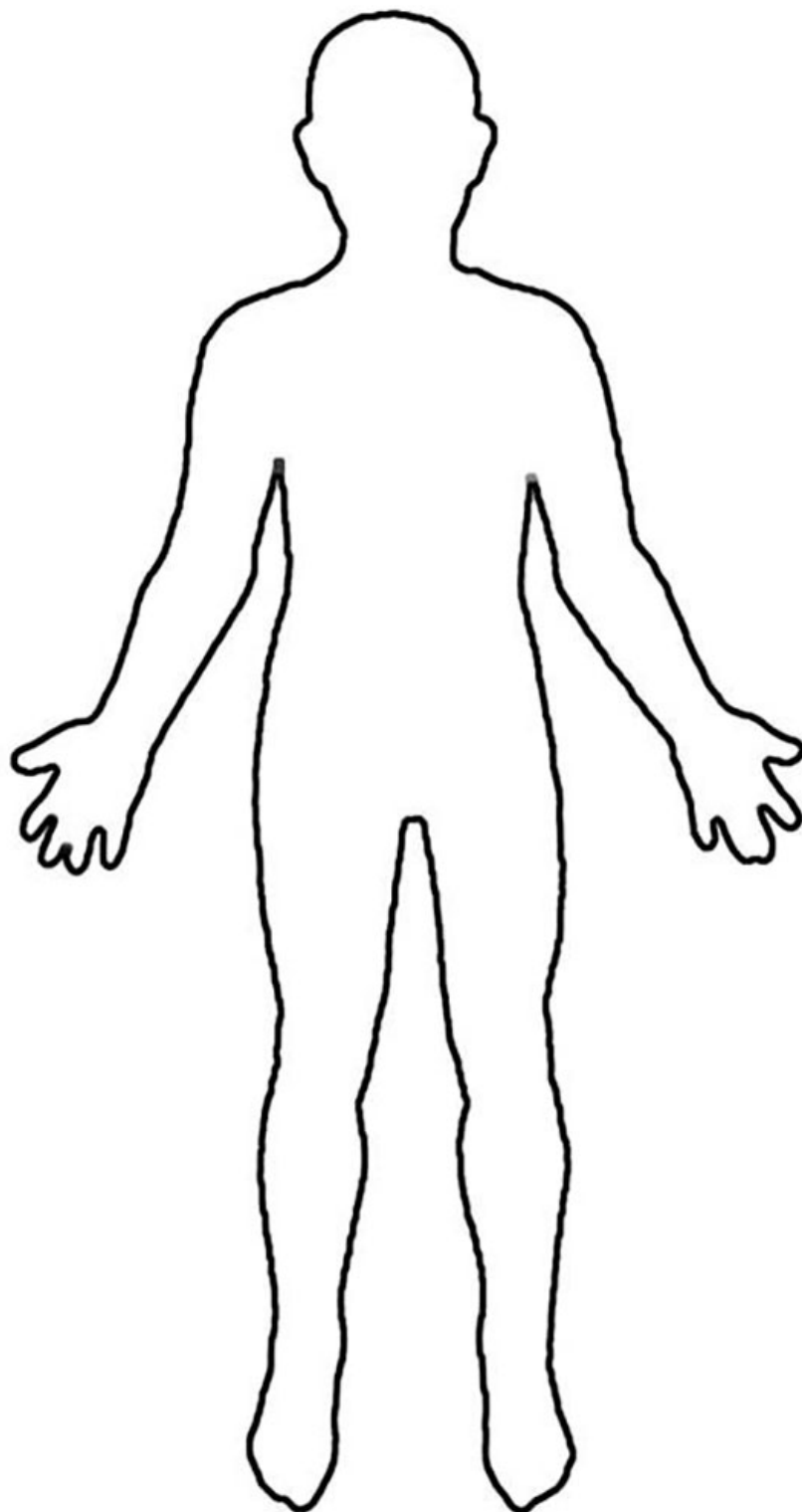
50

Чому свято є важливим?

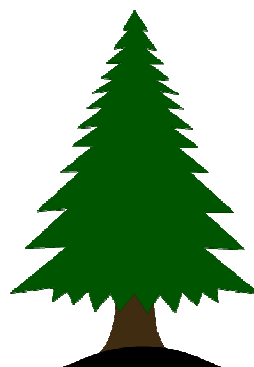
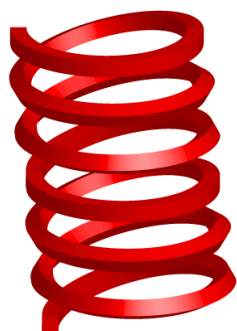
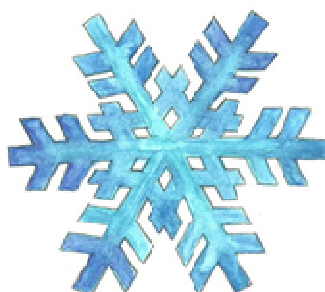
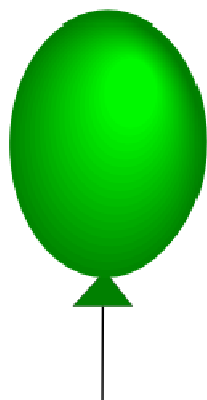
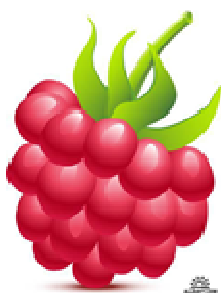
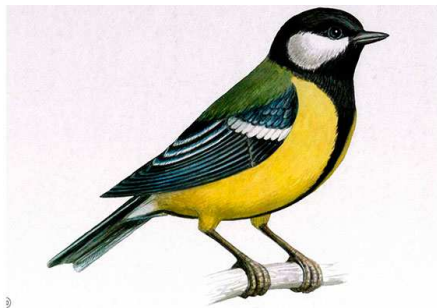
Додаток 3

Чому свято є важливим?

Додаток 4

52

www.ABC-color.com

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

Додаток 5

Німеччина

Прапор

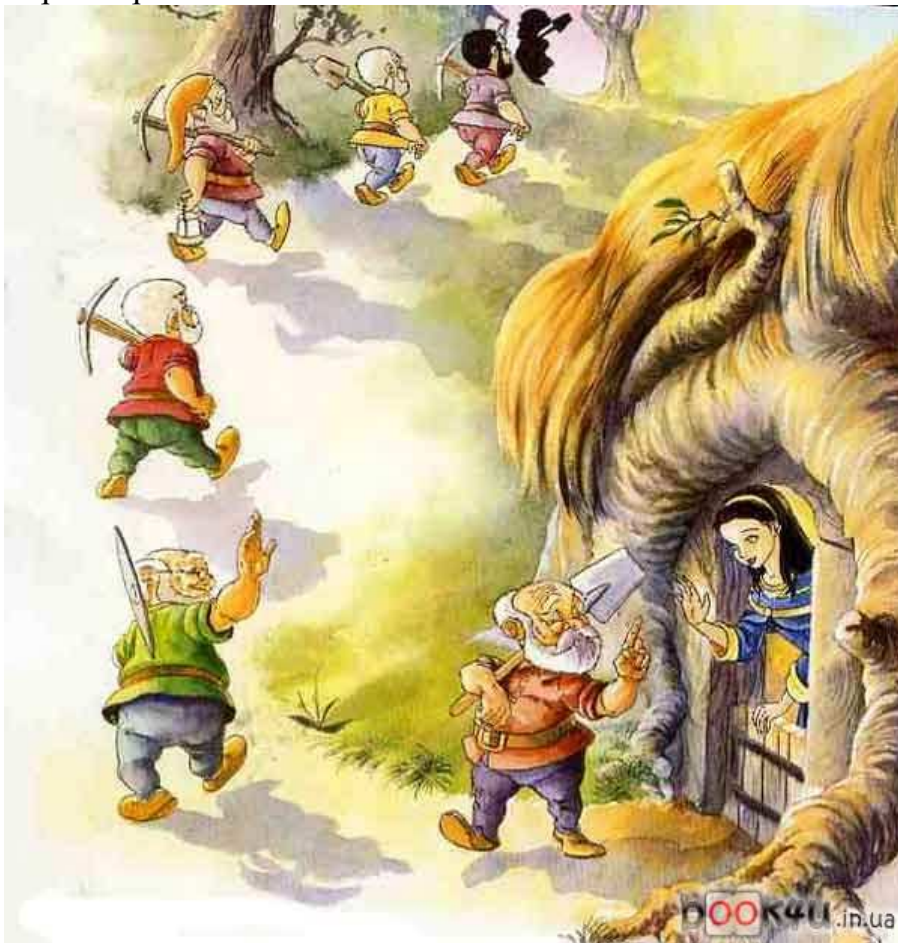

Історична пам'ятка: Бранденбурзькі ворота

53

Відома казка: Брати Грімм «Білосніжка та сім гномів».

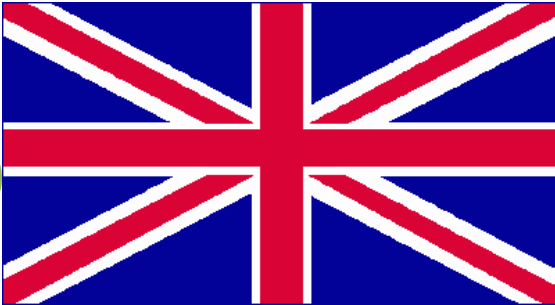

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

Додаток 5 (продовження)

Велика Британія

Прапор

Відомі символи

54

Історична пам'ятка: Вежа Біг-Бен

Відома казка: Льюїс Керрол «Алісині пригоди у Дивокраї»

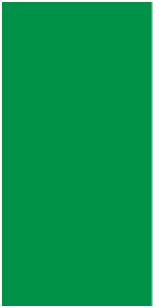

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

Додаток 5 (продовження)

Італія

Прапор

Історична пам'ятка: Колізей

55

Відома казка: Карло Колодді «Пригоді Пінокію»

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

Додаток 5 (продовження)

Швеція

Прапор

Історична пам'ятка: мерія міста Стокгольм, де вручають Нобелівські премії

56

Відома казка: Астрід Ліндгрен «Малий та Карлсон, що живе на даху»

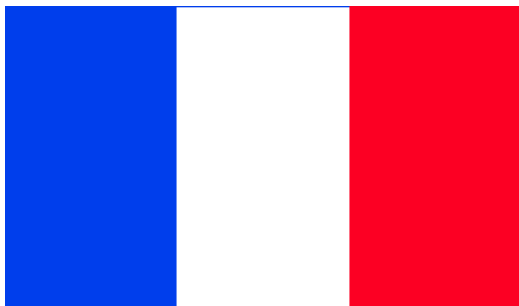

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

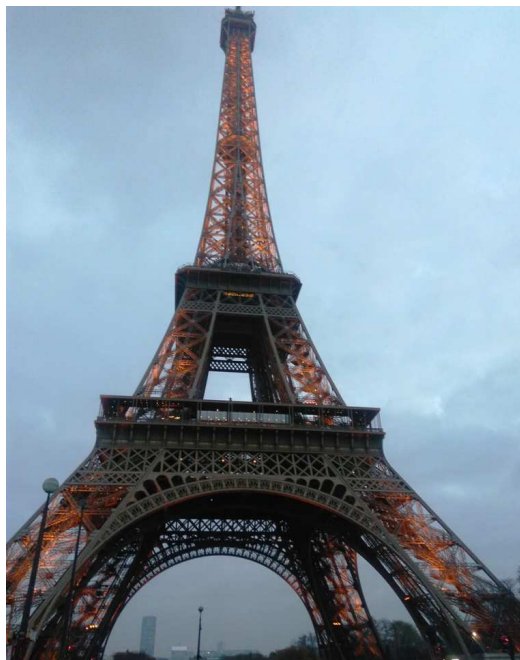
Додаток 5 (продовження)

Франція

Прапор

Історична пам'ятка: Ейфелева вежа

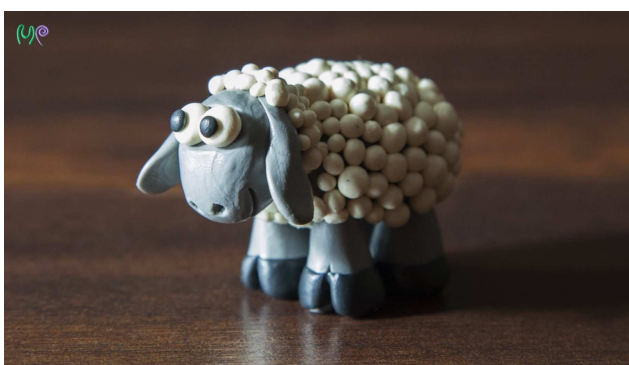
Відома казка: Шарль Перро «Червоний капелюшок»

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

Додаток 6

58

Які свята святкуються взимку в Україні та у світі?

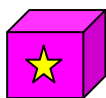
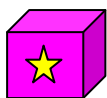
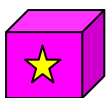
Додаток 7

Як підготуватися до свята?

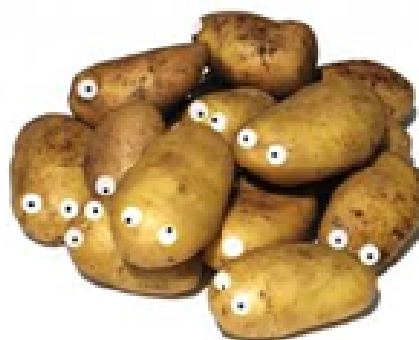
Додаток 8

60

Як підготуватися до свята?

Додаток 9

61

Як підготуватися до свята?

Додаток 10

62

